Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921-2021 ДАССР

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№18 (98314) 1920-ҹи илдән чыхыр 30 апрел 2021-ҹи ил, ҹүмә.

Гијмәти 2 рубл.

МҮРАҸИӘТИ МҮЗАКИРӘ ЕДИРИК

Иштирак етмишдир

Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүввәгәти иҹра едән Серҝеј Меликов Русија Президентинин РФ-нин Федерал Мәҹлисинә Мүраҹиәтини сәсләндирилмәси мәрасиминдә иштирак етмишдир. О, РФ Президенти Мүраҹиәтини башлыҹа мөвгијәләрини шәрһ етмишдир. Мәрасим баша чатдыгдан сонра республика башчысы журналистләрлә сөһбәтиндә дөвләт башчысы Мүраҹиәтинин әсас мүддәаларыны шәрһ етмишдир.

«Ҹари илдә биз Мүраҹиәти чох ҝөзләмәли олдуг. Чүнки о пандемија илә әлагәдар тәхилә салынырды. Әлббәт дә һамымыз ҝөзләјирдик ки, бәлә бир ағыр или јашадыгдан сонра нә олаҹагдыр. Реҝионлар гаршысында дуран мәсәләләрин асан олмајан шәраитдә һәлл едилмәсинә сәфәрбәр оланаҹағымыза һазырлашырдыг. Әксинә һәр шеј башга ҹүр алынды. Бу ҝүн биз преференсијалар һаггында ешитдик һансы ки, онлар башладыгымыз ишләрин уғурла баша чатаҹагына инамымызы артырды. Мүраҹиәтин биринҹи һиссәси бизә даһа јахындыр чүнки бурада сосиал саһәнин инкишафы һаггында дејилир. Ҝизли дејилдир ки, мән дә реҝионда сосиал инкишаф мәсәләсини башлыҹа һесаб едирәм. Адамлар буна лајигдир. Мүәјән сәбәбләр үзүндән бу ҝүн биздә лазыми сүрәтә вә артым баш вермир. Владимир Владимировичин сәсләндирдији бир сыра ҝөстәришләр бу саһәдә биздә дејишкләр едиләҹәјинә әминлик јарадыр. Јалныз садә үмид јох инам јарадыр. Она ҝөрә ки, әслиндә нәзәрдә тутдуғумуз бүтүн башлангыҹлара бу тәкҹә мәнәви дејил һәмдә мадди дәстәкдир»,-дејә С.Меликов гејд етмишдир.

Өлкә Президентинин сәсләндирдији реҝионларын бу ҹүр дәстәкләнмәси һаггында данышанда инфракстур кредитләринин республика үчүн чох ваҹиб олдуғуну Дағыстанын башчысы гејд етмишдир: «Бу да ҹидди јөнәлтмәдир јенәдә о бизи сосиал саһәјә гајтараҹаг, она ҝөрә ки, инфраструктурун и нкишафы олмадан сосиал дәјишиликләр мүмкүн дејилди. Бу кредитләр мәһз инфраструктурун инкишафына јөнәлдиләҹәкдир: Илк нөвбәдә су тәҹһизаты, сујун өтурүлмәси системләринә, истилик енерҝетика комлексинә, һәм шәһәрләрин һәм дә кичик јашајыш мәнтәгәләринин бәрк коммунал туллантылары емалы саһәсинә ҝөндәриләҹәкдир»,-дејә субјект башчысы билдирмишдир.

Артыг нечә иләрдир ки, РФ Президенти Владимир Владимирович Путин Федерал Иҹласа иллик Мүраҹиәтлә чыхыш едир. Бу артыг әнәнәјә чеврилмишдир. Халгымыз өлкә башчысынын һәр чыхышыны бөјүк сәбирсизликлә ҝөзләјир вә марагла динләјир. Чүнки бу Мүраҹиәтләрдә һәр илин вәзифәләри мүәјән едилир, јени приоритет истигамәтләр ҝөстәрилир.

Ири тәссәрүфат башчысы вә һәмдә республикамызын парламентинин депутаты кими һәр дәфә өлкә башчысынын игтисадијјатын, хүсусилә агросәнајә комплексинин инкишафы мәсәләләринә лазыми диггәт јетирилмәси мәни чох севдирир. Бу бәләдә олмалыдыр. Сон илләрдә республикамызда апарылан јениләшмә просесләри игтисадијатмызын инкишафына лазыми шәраит јарадаҹагдыр.

Мүраҹиәтдә сосиал мәсәләләрә ајырыҹа диггәт јетирилмәси хүсусилә кәндә јашыјан чохушаглы аиләләри севдирмәјә билмәз. Өлкә Президентинин бу мәгсәдлә елан етдији бир сыра јени мүдафиә тәдбирләри хүсусилә тәзә аилә гурмага һазырлашан ҝәнҹләрин мүтләг стимулашдыраҹаг, онларын мөһкәм аилә гурмасына лазыми шәрајәт јарадаҹагдыр.

«Гырмызы хәтти» ашмаг олмаз

Торпагла ишләјәрәк өлкәнин әрзаг тәһлүкәсизлијини јараданлара лајигли гијмәт верилмәлидир. Мәлум һәгигәтдир ки, өтән илин јекунларына ҝөрә өлкәмиз кәнд тәссәрүфаты мәсулары ихраҹындан 24 милјард долар газанарагән чох ҝәлир ҝәтирән саһәјә чеврилмишдир. Бу налијјәтләрдән републикамызын вә о ҹүмләдән башчылыг етдији Татлар агрохолдингинин әмәји аз дејилдир. Рәгәмләрин дилијлә десәк өтән илдә респуликамыз 208 мин тон ҝүнәш мәјвәси топлајараг олкәдә лидерлији газанмышдыр. Татлар агрохолдинги 22 мин тона јахын үзүм јетишдирәрәк республикадаән ири истисалчыја чеврилмишдир. Биз бу лидерлији әлдән вермәмәјә чалышаҹағығ. Бунун үчүн илк нөвбәдә јени саһәләр салынараг үзүмлүкләр ҝенишләндирилмәлидир. Дүшүнүрәм ки, бу мәсәләдә бизә республика вә рајон башчылары лазыми ҝөмәк ҝөстәрәҹәкләр.

Мүраҹиәтдә һәмчининдә сијасәт мәсәләләринә лазыми јер верилмишдир. Бу да тәбиидир. Чүнки сон илләрдә өлкәмизә гаршы бир сыра сијаси-игтисади санксијалар тәшкил олунур. Она ҝөрәдә Владимир Владимирович Путин онлара «гырмызы хәтти» кечмәк олмаз дәјә хәбәрдарлыг етмишдир. Архајынчылыгла дејилән бу сөзләр һеч дә әбәс јерә дејилмәмишдир. Вәтәнимиз бу ҝүн һәр ҹәһәтдән сәфәрбәр олунмуш вә өз мәнафијләрини горумага баҹаран бир дөвләтдир. Онун мараглары илә ојнамагы һеч кәсә мәсләһәт дејилдир.

Ј. Һаҹыјев,
ДР Халг Мәҹлисинин депутаты

ҸӘМИЈЈӘТ

Республика бүҹәсинә дәјишикләр едилмишдир

ДР Халг Мәҹлисинин апрелин 23-дә кечирилмиш алтынҹы чағырыш 57-ҹи сесијасында «2021-ҹи ил вә 2022 вә 2023-ҹү планлы дөврдә Дағыстан Республикасынын бүҹәси һаггында» ганун лајиһәсинә дағыстан парламенти дәјишикләр тәклиф етмишдир.

Ҝүндәлијин мүзакирәсиндән әввәл Дағыстан парламентинин спикери хатырлатмышдыр ки, ҝәлән һәфтә, јәни апрелин 27-дә Русија парламентчилијинин ҝүнү гејд едиләҹәкдир ки, бу ҝүн мүнасибәтилә о депутатлары тәбрик етмишдир.

«Өлкәмиздә вә республикамызда парламентчилик тарихинин ҝөкләри чох гәдимләрә ҝедиб чыхыр. Бизим әҹдадларымызын иҹтимаи һәјаты илә бағлы ваҹиб мәсәләләри гәдим заманлардан халг топлантыларында, Дағыстанда ҹааматларын иҹласларында мүзакирә олунурду. Бу ҝүн кәнд бирләшмәләриндән тутмуш Федерал Иҹласа гәдәр 9 минән артыг депутат дағыстанлылары тәмсил едир вә онларын марагларыны мүдафиә едирләр. Халг мәҹлиси, бәләдијә бирләшмәләринин депутатлар иҹласлары республика гаршысында дуран ваҹиб мәсәләләри һәлл едирләр. Биз депутатларын өз вәзифәмизи нә ҹүр јеринә јетирдијимиздән, гәбул етдијимиз гәрарлардан, онларын реализә едилмәсинә парламент нәзарәтиндән һәр рајонун, шәһәрин вә бүтөвлүкдә Дағыстанын ҝәләҹәји асылыдыр. Әһали вә ичтимајјәтлә иш бизим үчүн әһәмијјәтли олараг галмалыдыр. Адамларымызын рифаһыны јүксәлдилмәсинә јөнәлдилмиш һәр бир тәшәббүс бизим үчүн ваҹибдир»,-дејә Хизри Шихсаидов вурғуламышдыр.

О еләҹәдә апрелин 21-дә Русија Президенти Владимир Путин Федерал Иҹласа Мүраҹиәтини гысаҹа шәрһ етмишдир. Мүраҹиәт ҹәмијјәтимизин стратежи планлашдырылмасыны, бүтүн һакимијјәт органларынын перспективли иш фәалијјәтинин әсасыдыр. Милли лидер ҝәләҹәк үчүн вәзифәләри мүәјјәнләшдирмиш бу ҝүн баш верән просесләри анализә етмиш, мөвҹуд олан проблемләрини һәлли јолуну ҝөстәрмишдир. Бу практики олараг бизим һәр биримизә Мүраҹиәт иди. Дөвләт башчысынын чыхышынын әввәлиндә пандемија илә мүбаризәјә төһфәсини верәнләрини һамысына тәшәккүрүнү билдирмишдир. Бунла бағлы Владимр Владимирович Путинин «Русија халгынын мүдафиәси – бизим јүксәк милли приоритетмиздир» сөзләри диггәти ҹәлб едир. Сосиал саһәјә өлкә Президенти тәрәфиндән бөјүк диггәт етирилмишдир. Сәһијәнин, аиләнин,

→2

Республика бүчәсинә дәјишикләр едилмишдир

1 ⟵

аналығын, ушаглыгын мүдафиәси мәсәләләринин һәлли үзрә иш давам етдирәләчәкдир. Ушаглара көрә јени өдәнишләр едиләчәкдир. ушаглары олан аиләләрдә јохсуллуғун сәвијјәсини азалдылмасына имкан верәчәк комплекс програмын һазырланмасы һөкүмәтә тапшырылмышдыр.

Пандемијанын республика сакинләринин кәлирләринин сәвијјәсинә нә чүр тәсир етдијини биз һамымыз јахшы билирик: Бәзиләри ишини итирмиш, дикәрләринин кәлирләри азалмышдыр. Фәрәһлидир ки, Президентин сәсләндирдији вачиб приоритетләрдән бири вәтәндашларын реал кәлирләрини, онларын кәләчәк артымынын тәмин едилмәсидир. Адамларын һәјатыны јахшылашдырылмасы үчүн бизә јерләрдә чох иш көрмәк лазымдыр.

Республика үчүн һәлл едилмәли даһа бир проблем- тәсил мүәәсисәләрини чатышмамазлығыдыр. Бу мәсәләдә дөвләт башчысы јахын перспективдә – 2024-чү иләдәк 1300 аз олмајарак јени мәктәб тикилмәлидир демишдир. Дүшүнүрәм ки, республикамызда да јени мүасир мәктәбләр јаранаҹагдыр.

Кәндләрдә вә кичик шәһәрләрдә мәдәнијјәт евләринин вә музејләри јенидән бәрпа олунмасына башланаҹагдыр. Бу ишләрә 24 милјард рубл јөнәлдиләчәкдир. Бу Дағыстан үчүн одугча актуалдыр. Президентин чыхышында сечичиләрин бизә мүрачиәт етдији чохлу мәсәләләрә тохунулмушдур. Бунлар мәнзил тикинтиси вә тибб јардым алынмасы, јашајыш мәнтәгәләринин газлашдырылмасы, бизнесин дәстәкләнмәси вә бир сыра дикәр мәсәләләрдир. Сонра Халг Мәчлисинин мандат вә депутат етикасы Комисијасы сәдринин мүавини «КПРФ» партијасынын республика шөбәсиндән депутатлыға намизәдлији гејдә алынмыш Чанпулат Зејналович Һәмидова бош галмыш јерә мандат верилмәси һаггында мәлуматла чыхыш едән Әлијаровун сөзләринә көрә һәмин гәрар ДР Сечки Комиссијасынын чари илин апрел ајынын 15-дә кечирилән јығынчағында гәбул олунмушдур.

Күндәлијә 24 мәсәлә салынмышдыр ки, онлардан ән башлычасы республика бүдчәсинә дәјишикләр едилмәси иди. Малијјә назири Јунус Саадујевин изаһатына көрә республика бүдчәсинин кәлирләри 6,6 милјар рубл артачаг, бунун 6,3 милјард рубл Федерал бүдчәдән тәмәнасыз дахил олан вәсаитдир. Кәлирләрин үмуми мигдары 159,9 милјард, хәрчләрин исә 173,2 милјард олачагдыр.

Депутатлар ики охунушда «Дағыстан Республикасынын 2021-чи ил вә 2022 вә 2023-чү илләрдә ичбары әрази тибби сығорта фондунун бүдчәси һаггында ДР ганунуна дәјишиликләр едилмәсинин ганун лајиһәсинә бахмышлар. 2021-чи илдә әрази фондунун кәлирләри 174, 4 милион рубл азалыб 35,3 милјард рубл тәшкил едәчәкдир. Бунунла бәлә хәрчләр бүдчәләрарасы трасферләр һесабына 1,4 миллјард рубл артачагдыр.

Хизри Шихсаидов дағыстанлыларын тибби јардым алмаг үчүн республикадан кәнара кетмәләринин динамикасы илә марагланмышдыр.

«Биз дејирик ки, биздә јени хәстәханалар јараныр, аваданлыглар алыныр, мүтәхәссисләр һазырлыг кечирләр. Зәнимчә бәлә бир вәзијјәтдә республикадан кәнарда мүаличә алмаг истәјәнләрин сајына тәсир етмәлидир»,-дејә о вурғуламышдыр.

Дағыстан Республикасынын ганун веричилик актларынада дәрһал ајрыча дәјишикликләр едилмишдир. Бу РФ конститутсијасында тәсһид олунмуш вәзифәнин ады илә бағлыдыр. Инди Федерасија Шурасы үзвү јеринә «Русија Федерасијасынын сенатору» дејәләчәкдир. Еләчәдә «Интернет» шәбәкәсиндә РФ-дә сечкиләр вә референдумлар һаггында ганун веричилик позулараг һазырланыб јајылан тәшвигәт материаларына нәзарәт механизми нәзәрдә тутулмушдур. Еләчәдә ики охунушда Дағыстан Республика әразисиндә јашајан «Сосиалист әмәји», «Русија Федерасијасынын әмәк гәһрәманларынын әлавә сосиал мүдафиәси һаггында» ганун лајиһәсинә бахылмышдыр.

Икинчи ахырынчы охунушда «Дағыстан Республикасында бәләдијјә хидмәти, «Дағыстан Республикасында су мүнасибәтләринин регулјасијасы һаггында» ганун лајиһәләринә бахылмышдыр.

Биринчи охунушда «Дағыстан Республикасында Јашајыш минимуму һаггында» вә «Валидејнләрин һимајәндәсиндән кәнарда галмыш ушагларын, јетимләрин сосиал мүдафиәси үзрә әлавә зәманәтләри һаггында» ДР ганунуна дәјишкләр һаггында ганун лајиһәләринә бахылмышдыр.

Парламентчиләр ДР ганунларына дәјишикләр едилмәсинин нәзәрдә тутулан «ДР шәһәрсалма фәалијјәти һаггында», «ДР дөвләт мүлки хидмәти һаггында», «Јангын тәһлүкәсизлији һаггында», «ДР дөвләт һакимијјәти органларынын автомобил јоларынын истифадәси саһәсиндә сәлаһијјәтләри вә јол фәалијјәтинин һәјата кечирилмәси һаггында» ганун лајиһәләринә бахмышлар.

Јекунда Хизри Шихсаидов депутатлара мәлумат вермишдир ки, Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүввәгәти ичра едән Серкеј Меликов кечирдији мүшавирәдә депутат корпусуна сосиал објектләрин тикинтисинин парламент нәзарәтинә алынмасынын төвсијә етмишдир. Сөһбәт фактики олараг тикилмиш, лакин истифадәјә верилмәмиш објектләрдән кедир. Она көрәдә парламент спикери бу чүр објектләрә хүсуси диггәт јетирилмәсини тапшырмышдыр.

ҺЕЧ КӘС УНУДУЛМУР

Мүрачиәтлә чыхыш етмишдир

Дағыстан башчысывәзифәсини мүввәгәти ичра едән Серкеј Меликов радиасија гәзалары вә фәлакәтләринин нәтичәләрини арадан галдырылмасы иштиракчилары

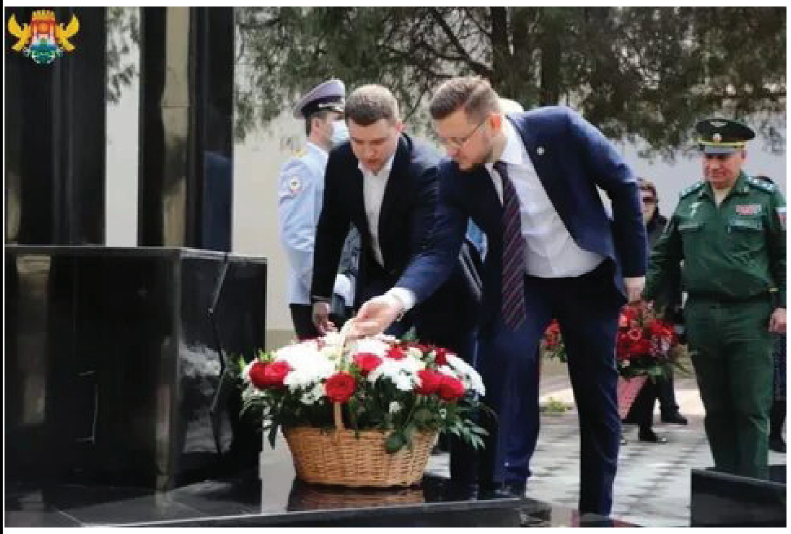

вә онларын гурбанлары Күнүнә мүрачиәтлә чыхыш етмишдир.

«Бу күн апрелин 26-да дүнјанын ағыр техноКен фәлакәтинә мәруз галдығы Чернобыл АЕС-дә баш вермиш фачиәли һадисәләрә дүз 35 ил тамам олур. Милјионларла адамлар радиасијаја мәруз галмыш, јүз минләрлә инсан сағламлығыны вә өз евләрини итирмишләр.

Чернобыл –јалныз Русија, Беларусија вә Украјна вәтәндашлары үчүн дејил, һәм дә бу дүнја бирлији үчүн үмуми ағрыдыр. Бу күн биз өләнләри јад едиб, бу фачиәни јашыјанларын дәрдинә шәрик чыхырыг. Фачиәнин мигјасы о гәдәр бөјүкдүр ки, онлары һәлә дә ахыра кими гијмәтләндирмәк чәтиндир. Инсанлар, онларын талеји, һәјаты вә сағламлығы, радиасија вә тибб мүһафизәси вар вә узунмүддәтли алим-тәдгигатчыларын, һакимијјәт органларынын хүсуси диггәт објекти олачагдыр.

Икидлик, фәдакарлыг вә гәһрәманлыг көстәрән, өзүнүн һәјатыны вә сағламлығыны гурбан верәрәк радиоактив чиркләнмәјә гаршы мүбаризәјә галхан Чернобыл гәзасы нәтичәләрини арадан галдырылмасында иштирак едәнләрә һәдсиз миннәтдарлығымызы билдиририк. Биз һәлак оланларын гаршысында баш әјир, иштаракчы ветеранлара, зәрәр чәкән аиләләрә гајғы көстәрәнләрә, хатирәни сахланмасы үчүн чох иш көрәнләрә тәшәккүрүмүзү билдиририк. Сағламлыг, сүлһ вә фираванлыг кими сәмими арзулары гәбул един»,-дејә мүрачиәтдә билдирилмишдир.

СИЈАСӘТ

Баш назир журналистләрлә көрүшмүшдүр

ДР һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Амирханов бу күнләрдә Маһачгала шәһәриндәки гәзет-журнал комплексиндә олмушдур. Баш назир КИВ-ин республика редаксијаларынын кәзмиш, журналистләрлә сөһбәт етмишдир. Сәфәрдән әсас мәгсәд комплексин бинасыны техники вәзијјәтини вә күтләви информасија васитәләри вә һәр тәрәфли ишыгландырылмасында журналистләрин јүксәк мәсулијәтини гејд етмишдир.

Дағыстан халгларынын әнәнәләринин вә мәдәнијәтинин, доғма дилләрин сахланылмасында милли мәтбуатын ролуну Абдулпатах Амирханов ајрыча гејд етмишдир. Һөкүмәт сәдри мөвчуд һәм мадди, һәм

әмәкдашларыны иш шәраитләрини гијмәтләндирилмәси иди. Журналистләрлә сөһбәтдә Абдулпатах Амирханов КИВ-ин вәтәндаш чәмијјәти илә һакимијјәт арасында васитәчи зүмрә кими чыхыш етдијини нәзәрә алараг мүасир реалыгларда онларын пешәсини вачиб олдуғуну гејд етмишдир. Баш назир республикада баш верән һадисәләрин оператив дә инсани мәнбәләрдән сәмәрәли истифадә олунмасына диггәт јетирмишдир.

Көрүшүн јекунларына көрә гәзет-журнал комплексини бинасында јерләшән республика күтләви информасија васитәләри редаксијаларынын мадди-техники дәстәји мәсәләләринин ишләниб һазырланмасы үзрә тапшырыг верилмишдир.

ЧӘНУБ ҺӘРБИ ДАИРӘСИНДӘ

Биркә мәшгләр кечирилмишдир

Каспијск шәһәриндә ки Каспијск Дәниз Донанмасынын парад дәстәләрини, салјут групларыны, бирләшмә вә һәрби техники һиссәләрини (ХДФ) екипажларынын биркә мәшгләри кечирилмәси һаггында Чәнуб Һәрби Даирәсинин мәтбуат хидмәтиндән мәлумат вермишләр.

Идарәдән дәгигләшдирдији кими бир минән артыг һәрби гулугчулар, топлу һәрби оркестерин вә әфсанәви Зиз-3 артелеријa топларынын атәши алтында парад груплары тәркибиндә һәрәкәтләр ишләнилмишдир.

«Бәлә ки, механикләшдирилмиш дәстәнин тәркибиндә «Тигр» бронемашинлары, «Град-М» реактив вә јајлым атәш системләри, БТР-82 а бронетранспортјорлары, 120 мм. «Сани» 2с 12 минјомот, еләчәдә «Бал бурахычы саһил ракет горгусу ишә салначагдыр»,- дејә Чәнуб Һәрби Даирәсинин хидмәтиндә данышмышлар.

Гед етмәлији ки, мәшгләр јени коронавирус инфексијасынын јајылмасынын гаршысыны алмагдан өтрү епидемијаја гаршы тәдбирләр нәзәрә алынмагла кечирилмишдир. Тәдбирләр башламаздан әввәл әрази радиасија, кимијави вә биоложи мүһафизә мүтәхәссисләри тәрәфиндән мәһлула дезенфексија едилмиш, нәзарәт-бурахылыш мәнтәгәсиндә исә бураја кәлән нәглијјатын хүсуси ишләнмәси вә шәхси һәјәтин бахышы һәјата кечирилир.

«Бјүтүнлүкдә Каспијск шәһәринин В.И.Ленин адына мејданында кечирәләчәк Гәләбә парадында 1,5 адам иштирак едәчәк, механикләшдирилмиш дәстәнин тәркибиндә 30 артыг силаһ нөвләри вә һәрби техника ишә салыначагдыр»,-дејә идарәдән билдирмишләр.

Ахмат Доногујев: јалныз бир проблем вар - һазыр мәһсулу кимә сатмаг…

Бир инсанын истедадынын Аллаһдан кәлдијини сөјләјирләр. Вә бунунла мүбаһисә етмәк чәтиндир. Ахмат Доногујев мүһәндис истедадына маликдир вә шүбһәсиз ки, бу да Аллаһдандыр. О, нә дүшүнүрсә, һәр шеји сона чатдырыр. Һеч вахт, һеч бир шеј ону әгидәсиндән, планындан дөндәрә билмәз. Мәни тәәҹҹүбләндирән одур ки, о, башладығы бүтүн ишләри әввәлҹәдән ән кичик деталларына гәдәр һесаблајыр, өлчүб-бичир вә јалныз бундан сонра онлары һәјата кечирмәјә башлајыр. Көзәл үнсијјәтчил вә бунунла јанашы, әјни заманда гәдәринҹә сәрт забит характерли бу мисилсиз инсанла таныш олмаг шәрәфинә саһиб олан һәмкарлары вә достлары она һөрмәт вә еһтирам бәсләјир вә бунунла сонсуз гүрур һисси дујурлар.

Данышылан сөзләрин тәсдиги будур ки, тәјин олунмуш вахтда хидмәт көстәрдикдән, истефаја чыхдыгдан сонра һәмкарлары ону јенидән дәвәт етмәк мәҹбуријјәтиндә галдылар, чүнки вәзифәсиндә һәгигәтән дә әвәзолунмаз бир мүтәхәссис иди.

Беләликлә, бу күнкү һәмсөһбәтимиз Русијанын Дағыстан Республикасындакы Федерал Ҹәза Хидмәти хидмәтинин мәһкумларын әмәк ујғунлашмасы Мәркәзи ФКУ ИК-2 рәһбәринин сабиг рәис мүавини Ахмат Магомедрәсулович Доногујевдир. О, Перм Политехник Институтуну битирмиш вә 1993-2014-ҹү илә гәдәр бу вәзифәдә чалышмышдыр. Даһа сонра әмәк стажы сәбәбилә тәгаүдә чыхмышдыр. Лакин онун кедишиндән сонра колонијада истеһсал дајанмышды. Әзиз охуҹулар! Сөзүн гысасы- кәлин, елә еһтијатда олан полковник Ахмат Магомедрәсуловичин өзүнү динләјәк. Зәннимҹә бу даһа мараглы олар.

-Перм Политехник Институтуну битирдикдән сонра һәјат јолдашымла Дағыстана гајытдыг. Механика мүһәндиси ихтисасына саһиб олараг Загородныј гәсәбәсиндә (Шамхал) сәрт режимли ИК-2-дә баш технолог кими ишә дүзәлдим. 1993-ҹү ил- өлкәмизин базар игтисадијјаты истигамәтиндә илк аддымларыны атмаға башладығы ил иди.

ИК-2-дә истеһсал һиссәси тамамилә тәнәззүлә уғрамышды- нә мәһкумларын истеһсал етдикләри мәһсуллары сатмаг, нә дә колонијанын лазыми хаммал алмаг имканы вар иди. Бурада олан бир чох истеһсал хәттләри практики олараг дајандырылмышды.

Бизә јени һәлләр, јени дүшүнҹәләр вә јени инсанлар лазым иди. Мәнә мәрһум Абдуллајев Фәрәзулла Һәмдуллајевич, Мугадов Омар Магомедович, Муртузалијев Магомед Рәсулович кими инсанларла бирликдә ишләмәк хошбәхтлији мүјәссәр олмушду. Јухарыда адларыны чәкдијим бу икид забитләрин һамысы гулдурлар тәрәфиндән мәһв едилди. 1998-ҹи илдә полковник Абдуллајев Фәрәзулла Һәмдуллајевичин рәһбәрлији алтында ишләјәрәк, «Русијанын 100 ән јахшы малы» Үмумрусија програмы мүсабигәсинин иштиракчысы вә мүкафатчысы олдуг.

Истеһсал олунан мәһсуллары тамамилә дәјишдирдик, анбар үчүн ишләмәји дајандырдыг. Шкаф мебели, јары јумшаг стуллар, шакирдләр үчүн партлар, «шлакоблок», чамашыр сабуну вә саирәнин истеһсалына наил олдуг, тикиш сәнајесиндә хүсуси контингент үчүн кејим истеһсалына јијәләндик.

Кечмиш һәмкарларымын- ИК-2-нин рәис мүавини Н.М.Магдилов вә ИК-2-нин рәиси П.А.Әһмәдовун хаһиши илә 2017-ҹи илин әввәлиндә ИК-2-јә мүһәндис кими гајытмалы олдум, һансы ки, һазырда бу күнәдәк өз ишим үзрә чалышырам.

-Мәһкумларла ишләмәк чәтиндир? Ишләмәк арзусунда олмајанлар вармы?

-Һәбсдә олан мәһкумун она тәјин едилмиш ишдән имтина етмәк һүгугу јохдур.

-Јәни азад вәтәндашлардан фәргли олараг, мәһкумлар ишләмәк мәҹбуријјәтиндәдирләр?

Олдугҹа доғрудур! Бу һагда Русија Федерасијасы Ҹинајәт Мәҹәлләсинин 102-ҹи маддәсиндә дејилир. Гејд етмәк истәјирәм ки, һәр кәс ишләмәк истәјир, мәһкумлар арасында мүхтәлиф пешәләр үзрә истедадлы усталар вар. Ону да әлавә етмәлијәм ки, һеч бир проблемимиз јохдур, нәји вә нечә истеһсал етмәлијик: бизим әсас проблемимиз бүтүн бунлары һарада сатмагдыр, чүнки базар шәраитиндә малын бол олдуғу тәгдирдә алыҹы тапмаг чох чәтиндир. Анҹаг биз дә јатмырыг, ахтарыб тапырыг, тендер газанырыг.

-Ахмат Магомедрәсулович, Ҹәзачәкмә колонијасында бу гәдәр чәтин бир истеһсалатда ишләмәјиниз барәдә бизә мараглы мәлуматлар вердијиниз үчүн тәшәккүр едирәм. Сизә јени- јени мүвәффәгијјәтләр вә уғурлар арзулајырам!

-Тәшәккүр едирәм, гој сизин дә уғурларыныз бол олсун!

Гәдирбәј Өмәров.
Рус дилиндән чевирәни: А.Ағакишијева

COVID-19

Пандемијаја гаршы мүбаризә күчләнир

Икинчи илдир ки, КОВИД-19 пандемијасы бүтүн дүнјаны ләрзәјә салмышдыр. Бејнәлхалг Сәһијә Тәшкилатынын (ВОЗ) сон мәлуматларына көрә дүнјада 1 милјардан артыг адам јени Коронавирус пандемијасына тутулмуш вә 1 милјон 500 минән артыг адам өлмүшдүр. Өлкәмиздә она гаршы чидди тәдбирләр көрүндүјүндән илк ваксиналар мәһз биздә јарадылмышдыр. Һазырда 3 ваксина бүтүн дүнјада бәјәнилмишдир.

Дәрбәнд рајонунда вәзијјәт нисбәтән гәнаәтбәхшдир. Һәм хәстәлијә тутуланларын, һәмдә өләнләрин сајы орта республика көстәрисиндән хејли ашағыдыр. Бу нәтиҹәни рајонун тибби тәшкилатларынын апардығы профилактики тәдбирләринин нәтиҹәси кими гијмәтләндирмәк олар. Чинар саһә хәстәханасынын баш һәкими Һәваханым Әлибәјовајла COVID-19 пандемијасы илә әлагәдар сөһбәтдә верилән бир нечә суал әтрафлы ҹавабландырылды.

Јени коронавирус пандемијасы илә вәзијјәти нә ҹүр гијмәтләндирмәк олар?

- Бу күн әсас сөјләјиримизи фәал профилактики ишләринә јөнәлтмишик. Јахшы баша дүшүрүк ки, анҹаг бу јола пандемијанын кениш јајылмасыны гаршысыны алмаг олар. Әһали арасында ваксинасија кечирилмәсинин сүрәтинин артырмасы үчүн күҹлү тәблигат ишинин апарылмасы тәләб олунур. Биз бу истигамәт дә јахшы иш апарырыг. Јери кәлмишкән онуда разылыг һисси илә гејд етмәлијәм ки, башчылыг етдијим 30 чарпајылыг Чинар саһә хәстәханасы илк ваксинасија мәнтәгәси кими фәалијјәтә башламышдыр. Бу бизә һәм бөјүк етимад вә һәмдә коллектимиз үчүн бөјүк мәсулијјәтдир. Лазымы гәдәр Спутник –В вакснасијасы тәдәрүк едилмиш, һазырлыг тәдбирләри көрүлмүшдүр. Разылыг һисси илә гејд етмәлијәм ки, адамлар артыг тәһлүкәни јахшы баша дүшмәјә башламыш вә бунун мүгабилиндә көнүлү пејвәнд етмәк истәјәнләрин сајы кетдикчә артыр. Бу күн һәр бир адам гаршысында өзүнү вә аиләсини горумаг вәзифәси чох чидди дурур. Хәстәлијә јолухма һалары һәләлик давам едир. Бу јахынларда биз бир аиләни ашкар едиб хәстәханаја јатырмыш вә онлары мүаличә етмәјә башламышыг. Бир аз әввәл даһа бир аиләнин бу хәстәлијә тутулмасыны үзә чыхармышыг.

Бу хәстәлик һаггында нә вахт илк мәлуматыныз олмушдур?

- 2020-ҹи илин апрел ајында хәстәләнәнләрин сајы чох иди. Анҹаг биз онларын COVID пандемијасына тутулдуғуну билмирдик. Чүнки, бу вирус һаггында мәлумат јох иди. Фәал мүәјинәләр кечирилдикдән сонра пандемија вирусу ашкар едилиб мај ајындан биз онларын мүаличәсинә башладыг.

Хәстәхана һансы јашајыш мәнтәгәләрин әһалисинә тибб хидмәт көстәрир?

- Биз Чинар кәндиндән савајы Митәһи, Митәһи Газмалары, Зидјан Газмалары вә Билһәди кәндләринин фелдшар мамачылыг мәнтәгәләрини дә һимаја едирик. Үмумиликдә сәккиз мин әһалијә биз тибби хидмәт көстәририк. Хидмәт көстәрдијимиз кәндләрдән башга бизә әтраф кәндләрдән кәләнләрдә вакснасија олмасы үчүн мүраҹиәт едирләр. Онларын арасында Сабнова, Кечух кәндләриндән Мәммәдгала, Биличи гәсәбәләриндән вә рајон тәшкилатларында ишләјән шәһәр сакинләридә вардыр.

Вируса гаршы препаратларла тәчһизат нечәдир?

- Јени коронавирус пандемијасына гаршы вакснасијанын кедишаты көстәрир ки, тәчһизат мәсәләсиндә проблем јохдур. Бу тәкҹә мәним фикрим дејил, һәмдә бизә мүраҹиәт едәнләрин рәјидир. Пандемија тәһлүкәси һәләдә давам едир буна көрәдә бүтүн лазымы мәсәләләри һәлли диггәт мәркәзиндәдир. Хәстәлијә тутуланларын ашкар едилмәси вә онларын мүаличәси лазымы сәвијјәдә давам етдирилир. Мәлумат үчүн гејд етмәлијәм ки, вакснасијадан сонра мүхтәлиф адамларын организминин реаксијасында мүхтәлиф олур вә биз онларын һамсынын нәзарәт алтында сахлајырыг.

Коллективинизин иши һаггында данышаркән кими исә хүсуси гејд етмәк истәрдинизми?

-30 илдән артыгдыр ки, мән бу коллективлә бирликдә ишләјиб вә онларын һәр бирини бачарығына јахшы бәләдәм. Онларын һамысы виҹданла чалышырлар. Коронавирус пандемијасы башладыгдан сонра вакснасија кабинетинин иши хејли чохалмышдыр. Буна бахмајараг мүраҹиәт едәнләрин разы салынмасы үчүн әлиндән кәләни едирләр. Әлбәтдәки бу ишдә дөзүмлүк вә сәбр етмәк тәләб олунур. Бизә мүраҹиәт едәнләр билмәдирләр ки, онлар лазими мүәјјәнләрдән кечдикдән сонра вакснасија ола биләрләр. Анҹаг еләләри вардыр ки, кәләнләр кими бир баша вакснасија олунмасыны тәләб едирләр. Белә бир ишәраитдә ишләмәк асан дејил.

Сон вахтларда тибб мүәссисәләринә чохлу комиссијалар, јүксәк вәзифәли шәхсләрин кәлмәси мүшаһидә олунур. Бүтүн бунлар үмуми вәзијјәтә мүсбәт тәсир көстәрирми?

- Тибб мүәссисәләринин мадди-техники базасынын вәзијјәти онларын ән јарарлы јеридир. Бу күн јүксәк ихтисаслы тибби јардым көстәрилмәси тәләб олундуғу бир вахтда мүасир аваданлыг, технолокијалар тәдбиг олунмасы тәләб олунур. Дикәр мәсәләләрдә аз дејилдир. Чинар кәндиндә ичмәли су тәчһизаты мәсәләси чох чидди дурур. Рајонун јени башчысы биздә оларкән бу мәсәләнин һәлли үчүн көмәк көстәрәҹәјини билдирмишдир. Онун гајғысы саһәсиндә хәстәхана үчүн ири һәҹмили су бакы алынмышдыр. Буна көрә она тәшәккүрүмүзү билдирирәм. Јүксәк рүтбәли вәзифәли шәхсләрин кәлишиндә олур. Бир аз әввәл Дағыстан Республикасы вәзифәсинин мүввәгәти ичра едән Серкеј Меликов вә ону мүшајәт едән вәзифәли шәхсләр рајонда сәһијәнин вәзијјәти илә таныш олмушлар. Бунун сәһијә ишчиләринә диггәт һесаб етмәк олар вә бу бизим үчүн чох хошдур.

Рајонун баш һәкими Рашид Чупанович иши һаггында нә дејә биләрсиниз?

- Чох данышмаг истәмирәм. Анҹаг ону демәлијәм ки, о тутдугу вәзифәјә лајигли инсандыр, бачарыглы тәшкилатчыдыр.

Мүсаибәјә көрә чох сағ олун!

К. Кәримов

АКСИЈА БАШЛАНДЫ

Мүгәддәс Кеорки ленти

Дағыстанда «Мүгәддәс Кеорки» үмумрусија кампанијасы башлады. Аксијаја, 27 апрел тарихиндә Дағыстан Республикасы Һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Әмирханов, баш назир мүавинләри, Дағыстан Республикасы Башчысы вә Һөкүмәти Администрасијасынын әмәкдашлары, назирлик, идарә рәһбәрләри, бәләдијјәләр. Јунармија һәрәкатынын фәаллары вә Дағыстан Республикасы Кәнҹләр ишләри Назирлијинин әмәкдашлары етиразчылара «Мүгәддәс Кеорки лентини» бағлајыблар вә символун мәрасими изаһ етдиләр. Абдулпатах Әмирханов аксијанын ваҹиблијини вурғулајыб, көнүллүләрә тәшкилатчылығы үчүн тәшәәккүр едиб. «Мүгәддәс Кеорки» еһтирам символу в һөрмәт хатирәсидир. Вә бу јаддашы нәсилдән нәсилә өтүрмәлијик. Һәр биримиз, нә гәдәр јашда олурса олсун, галибләрин нәслиндән олдуғумузу унутмамалыјыг. Бабаларымызы вә аталарымызын әмәлләри илә гүрур дујуруг дејә вурғулајыб. Бөјүк Вәтән Мүһарибәсиндә Зәфәр Күнүнүн гејд олунмасына һәср олунмуш «Мүгәддәс Кеорки Ленти» аксијасы 2005-ҹи илдә тәсдиг едилмишдир. Бу ил 27 апрел-9 мај тарихиндә давам едәҹәк вә республиканын бүтүн бәләдијјәләрини әһатә едәҹәкдир

«Кәләҹәјин мүәллими» мүсабигәсинин галиби

Дағыстан Дөвләт Педагожи Университетинин хариҹи дилләр факүлтәсинин тәләбәси Јетара Мирзаханова «Кәләҹәјин мүәллими. Тәләбәләр» Үмумрусија мүсабигәсиндә галиб адыны газанараг бу јахында Дағыстана гајытмышдыр.

Галиби Маһачгаланын һава лиманында Дағыстан Республикасынын Елм вә Тәһсил назиринин вәзифәләрини мүввәгәти иҹра едән Јәһја Бучајев, ДР кәнҹләр иш шөбәсинин мүавини Патимат Омарова, ДДПУ-нин ректору вәзифәсини мүввәгәти иҹра едән Нариман Осваров, доғмалары вә јахынлары гаршылајыблар.

Јәһја Бучајев Јетара Мирзахановнаны галиб адыны газанмасы мүнасибәти илә тәбрик едәрәк билдирмишдир ки, мүәллимләрин сырасында Федерал сәвијјәдә өзүнүн мисилсиз билик вә сәриштәсини тәсдигләјә билән мүәллимләрин олмасы чох ваҹибдир: «Онларын тәҹрүбәсини бизим тәһсил системиндә истифадә етмәк лазымдыр. Јетарадан башга бизим үч финалчымыз да вардыр ки, онлар галибләрин сијаһысына дүшә билмәјибләр, бу өзү дә федерал мүсабигәдә бөјүк наилијјәтдир. Биз онларын сәриштә, баҹарыг твә тәҹрүбәләринин педагожи иҹмада истифадә едилмәсинин мүзакирәсини дәјәрми маса әтрафында апараҹағыг».

«Мүсабигә мәнә чохлу инсанлара интенсив иш гурмаг, гаршылыглы әлагәдә јаратмаг, јени идејалар ашыламаг имканы верди. Бу о дәрәҹәдә гијмәтли бир тәҹрүбәдир ки, һәддән артыг јени достлар, танышлар, бир сөзләдујғу фыртанасы. Әјәр сәнә белә мүсабигәдә иштирак етмәк фүрсәти дүшүбсә горхмадан јалныз ирәлијә доғру кәдәрәк мәгсәдә чатмаға чалышмалысан»-дејә Јетара Мирзахановна тәәссүратларыны иһамы илә бөлүшдү.

ВӘТӘНИ ӨЗҮ ИЛӘ КӘЗДИРӘНЛӘР

Сербијалы Бели Поток кәндиндә, хатирә комплексләриндән биринин јериндә Балканлар үчүн типик олиајан бир ағаҹ тапылыб-ағаҹ фындығы вә ја гозу. Јерли сакинләр бунун Дағыстан әскәрләринин Вәтәнин хатирәсинә өзләри илә апардығлары гоз-фындығлары кенерал-лејтенант Владимир Жданов корпусу сөзләриндән данышдығым Југославија партизанлары илә бирликдә һәрәкәт етди. Корпусун тәркибинә Дағыстан да дахил олмағла Шимали Гафгазын мүхтәлиф јерләриндән чох сајда әскәр дахил иди. Бәзиләринин кичик вәтәнләрини хатырламаг үчүн рыг дејән Х Умаров, Бу дәфә дә бөјүк Рәсул Һәмзәтовун сөзләринин бир даһа тәсдигини алдыг. Тсадын гәбиристанлығымыз инди кенишләнди. Артыг овумуз бөјүдү Дағыстаным . Китаб II. Фәсил инсанлар икид һәмвәтәнләримиз Бөјүк Вәтән Мүһарибәси дөврүндә дүнјаны фашизмдән гуртармаг үчүн

ҹүҹәртмиш ола биләҹәјинә инанырлар. 1944-ҹү илин сентјабрында маршал Ф Толбухинин рәһбәрлијиндәки гошунлар Белград истигамәтинә чатды. Југославијанын әсас шәһәри күҹлү бир Алман ордусу групу тәрәфиндән мүдафиә едилди. Бир нечә күн әрзиндә Совет һүҹум тәјјарәләри Сава чајынын әкс саһилиндә дүшмәнин мүвгеләрини јерлә бир етди вә сонра топчу алајлары әлә кечди. Узун сүрән шиддәтли дөјүшләрдән сонра пијадаларымыз вә танк зиреһли Југославија партизанларындан ибарәт Белграда сохду. Дөјүшдә бир чох Совет әскәр вә забити өлдү. Сербија буну хатырлајыр вә өлүмлә һәлак олмуш ҹәсур азадлыгчыларын фәдакарлығыны мүгәддәс шәкилдә тәгдир едир. Јалныз доггуз бөјүк хатирә комплекси дејил, һәм дә ики јүздән чох абидә мүкәммәл гајдада сахланылыр. Бунлардан биринин јериндә Балканлар үчүн типик олмајан бир ағаҹ бөјүдү вә һәлә дә мејвә верир-бир фындығ ағаҹы вә ја ајы гозу. Бу ҹинсин коллары јарымаданын дикәр бөлкәләриндә олдугҹа јајғындыр, лакин һеч ким Бели Поток јахынлығында бу ҹүр ағаҹлара раст кәлмәмишдир. Чачак Кәнд Тәсәррүфаты институтунун алимләри бу феноменин бәнзәрсизлијини рәсми олараг тәсдигләдиләр. Вә јерли көһнә тајмерләрин һејрәтләндириҹи һәгигәтә даир өз изаһлары вар. Пударсти кәндиндән олан Микитси Павловичин дедији кими, Белградын азад едилмәси заманы ҹибләриндә ата-баба јерләриндән гоз-фындығ вар иди. Минләрлә Совет әскәри торпағымыз оғрунда ҹанларындан кечди вә онлар торпағында дәфн олундулар. Бели Потокдаки дөјүшдә јыхыланлар гыса мүддәтдә бир Гафгаз гозу ҹүҹәрдији күтләви бир мәзарда дәфн едиоди. Адсыз Гырмызы Орду әскәри вәтәнинин бир һиссәсини Балканлара белә кәтирди, санки өмрү узун илләр бизи мүгәддәс мејвәләрлә севиндирән бир ағаҹда давам етди. Русијалы Сербијадакы достлар ҹәмијјәтинин рәһбәри Наталја Миладинович, бу гејри-ади һекајәни Русија Ахтариш Һәрәкатынын Дағыстан шөбәсинин рәһбәри Хаибулла Умарова данышды. Тез-тез ахтарыш просесиндә тамамилә көзләнилмәз вәзијјәтләр тапылыр. Авруpанын јарысына јүрүш етдиләр. Анҹаг бу күнә гәдәр бүтүн гәһрәманларын адлары билиммир вә вәзифәмиз онлары унутмагдан кери гајтармагдыр. Умаровун сөзләринә көрә ахтарыш групу, Сербија тәрәфдән лајиһә координатору Олка Литвина илә бирликдә Белград јахынлығында дәфн едилмиш Гырмызы Орду әскәрләри һаггында материаллар тапмағы вә Сербија Југославија уғрунда дөјүшән бүтүн Дағыстанлылара хатирә лөвһәси гојмағы планлашдырыр дејә билдириб. Һәмчинин Бели Потокда бир фындығ хијабаны әкмәк вә Дағыстан дөјүшчүләринин ганы илә суваран бир овуҹ Сербија торпағыны вәтәнимизә кәтирмәк планлашдырылыр дејә иҹтимаи хадим пајлашыб.

Һәрби хидмәтә јола салмышлар

Дағыстандан баһар чағырышы чәрчивәсиндә јени әскәрләрдән ибарәт илк груп һәрби хидмәтә јола дүшмүшдүр.

Вәтәндашларын һәрби хидмәтә баһар чағырышы чәрчивәсиндә республиканын топланма мәнтәгәсиндән чағырышларын илк јола салынмасы баш вермишдир.

Бурада билдирмишләр ки, Дағыстандан әскәрлијә јени чағырылмыш 40-дан артыг шәхс һәрби хидмәт кечмәк үчүн дәмир јолу нәглијјаты илә Москва вилајәтинә јола дүшмүшдүр.

Јола салынмаздан әввәл, тибби комиссијадан кечәркән бүтүн чағырышлар јени коронавирус инфексијасы тести вермишләр. Онлар 100 фаизли тибби маскалар, әлҹәкләр, шәхси кикијена васитәли, јол үчүн әрзаг пајлары, банк картлары вә кејим формасы илә тәмин едилмишдир.

Әлверишсиз епидемиоложи вәзијјәтлә бағлы чағрышчыларын јола салынмасы валидејнләринин вә јахынларынын иштиракы олмадан кечирилмишдир.

Чағырышчыларын јола салынмасындан әввәл кечирилмиш митингдә онлара Маһачгала вә Дағыстан администрасијаларынын, иҹтимаи тәшкилатларын нүмајәндәләри вә газиләри хејир-дуа илә мүраҹиәт етмишләр.

Ҹәнуби һәрби даирәдә билдирмишләр ки, республика топланма мәнтәгәси баһар чағырышы тәдбирләринә апрелин 1-дән башламыш вә ијул 2021-ҹи ил тарихинәдәк давам едәҹәкдир. Үмумиликдә, коронавирус инфексијасынын јајылмасынын гаршысыны алмаг үчүн бүтүн тәдбирләрә әмәл етмәклә тәхминән 3 мин кәнҹ чағырылаҹаг.

ФИЛИМЛӘР НҮМАЈИШ ЕТДИРЛӘЧӘКДИР

Дағыстан кинотеатрларында коронавирус һаггында сәнәдли филм нүмајиш олуначаг

Дағыстанлы һәкимләрин фәдакарлығыны әкс етдирән «Биринҹи гала» адлы сәнәдли филм мај ајынын 15-дән Дағыстан тамашачыларына нүмајишә чыхарылачагдыр. Бу кинолент Дағыстанда коронавирусла мүбаризәнин илдөнүмүнә һәср олунур. «Биринҹи гала» филми COVID-19 пандемијасынын илк күнләриндән «гырмызы зонада» чалышан һәкимләрин, тибб бачыларынын, фелшерләрин, кичик тибб бачыларынын, көнүллүләрин һәјатындан бәһс едир. Филмин мүәллифләри 2020-чи илин јазында Дағыстанда ән гајнар һадисәләрлә бағлы дөврү јенидән ҹанландырыблар. Өтән ил хәстәхананын әмәкдашлары өз пешәкар борҹларыны јеринә јетирмәк үчүн нечә чәтинликләрлә гаршылашдыгларыны, нечә фәдакарлыг көстәрдикләрини, нәләри гурбан вермәли олдугларыны усталыгла әкс етдирән бу филмин чәкилишләри Маһачгала шәһәр клиники хәстәханасында апарылыб.

Филмин чәкилишләри үзәриндә Даниил Черногорсев, дағыстанлы журналист Исрафил Исрафилов, ссенари мүәллифи Анастасија Јермошкина, оператор Александр Игнатјев вә композитор Николај Мишенко ишләмишләр.

Режиссор Даниил Черногорсев филм һаггында фикрини белә билдирди: «Пандемија тәк бизим өлкәмиз үчүн дејил, бүтүн дүнја үчүн бир бәлаја чеврилмишдир. Биз һәр күн хәбәрләрдә ешидирдик ки, пандемија дөврүндә инсанлар нечә һәр бир кәс үчүн мүҹадилә апарыр, горху билмәдән кечә-күндүз чалышырлар. Биз филимиздә Дағыстана кедәрәк, орадакы гејри-ади инсанлардан, һәкимләрдән сөһбәт ачачағыг. Тәк дәрман вә фәдакарлыгла дејил, инсанларын бирлији, халгын һәмрәлији, халгла достлуғу илә хәстәлијин үзәриндә гәләбә чалдыгларыны көстәрәҹәјик».

Филмин продусери Исрафил Исрафилов үмид едир ки, дағыстанлы һәкимләрин фәдакарлығы, гәһрәманлығы бу филмдә лајигинҹә өз әксини тапыб: «Биз һәкимләрин, тибб бачыларынын, көнүллүләрин һәјатындан азачыг мәгамлары ишыгландырмышыг, чоху исә кадр архасында галыб. Биз бунунла онларын нәләрдән кечдијини көстәрмәк истәмишик.

Һәкимләр –учсуз –бучагсыз ҹәбһәнин мисли көрүнмәјән чәтинликләринин өһдәсиндән кәлә билән дөјүшчүләридир ки, хәстәлијин гызғын вахтында инфексија фәлакәтинин гаршысыны алмағы баҹардылар»-дејә Исрафил Исрафилов бу барәдә өз фикрини белә билдирди.

ДТИИ-нин әсасында «Дағыстанын Земскиј мүәллими» Ассосиасијасы јарадылмышдыр

Јығынҹагда Дағыстан Тәһсил вә Елм назирлијинин үмуми тәһсилин инкишафы Идарәсинин мүдири Лјудмила Шабанова, Гајакәнд тәһсил Идарәсинин мүдири Рәшид Рәшидов, Тәһсилин Инкишафы Институтунун мүәллимләри вә «Земскиј мүәллим» програмынын иштиракчылары гатылмышлар.

Јығынҹагда РИТИ-дә «ДР-дә Земскиј мүәллим» програмынын тәтбиги һаггында» мәсәлә мүзакирә едилмишдир. Суалы һазырлајаркән ДТИИ-нин мүәллимләри «Земскиј мүәллим» програмына гатылан педагогларын чалышдығы мәктәбләрә кетмиш, онларын јашајыш шәраити илә таныш олмуш, дәрсләрдә иштирак етмиш вә мәктәб директорлары илә көрүшмүшләр.

«һәјата кечирилән ишләрин тәһлили көстәрир ки, мүәллимләр өзләри үчүн јени шәраитә уғурла адаптасија етмәји баҹарыб, коллективдә нүфуз газана билмиш, ән әсасы исә мәктәбдә тәдрисин кејфијјәтини вә низам-интизамы тәмин етмәјә мүвәффәг олмушлар.

Мүәллимин пешәкар методики баҹарыгларыны артырмаг үчүн чох ишләр көрүлүр»,-деди ДТИИ-нин ректору Һәмзәт Ҹамалудинов.

Институтун кафедраларында республиканын тәһсил тәшкилатларынын ән јахшы мүәллимләри арасындан һәр мүәллим үчүн бир һами-тәрбијәчи тәјин едилмиш, һансы ки, лазым олдугда онлара әјани вә узаг мәсафәдән, дистасион оларaг методики көмәк көстәрәҹәкләр.

Ејни заманда, саһәдәки пешәкар сәриштәләрин артырылмасы үчүн тапшырыгларын иҹрасы илә бағлы бир сыра проблемләр мөвҹуддур. Белә ки, мәктәбләрин фәнн методики бирликләри тәрәфиндән кәнҹ мүтәхәссисә көстәрилән практик методики көмәк лазыми сәвијјәдә дејилдир.

Јығынҹаг-мүшавирәнин нәтиҹәләринә әсасән ДТИИ әсасында «Дағыстанын Земскиј мүәллим» ассосиасијасынын јарадылмасы да дахил олмала, бир сыра гәрарлар гәбул едилмишдир.

МӘДӘНИЈЈӘТ

Китабхана кечәси кечирилди

Китаб зеһнин ачары, елмин учу буҹағы көрүнмәјән дүнјасыдыр. Бир китаб охујан инсан, бу дүнјанын сакинидир. Китаб белә бир күҹә маликдир ки,онун дили олмаса да о инсанларла даныша билир. Дүнјада бир-бирини танымајан халглары бир araja кәтирир. Мин илләрин тарихини бу күнә кәтириб чатдыра билән, бир гүввәдир китаб. Онун инсанлара фајдасы һаггында, нә гәдәр јазсаг да аздыр. О инсаны һәм көјә космоса галдыра билир, каһ да дәнизин дәринлијинә апара билир. Дүнјада вә кечмишдә баш верәнләри, китаб васитәси илә өјрәнә билирик. Китаб дүнјасы, учу буҹағы билинмәјән бир окиандыр.

Апрелин 24- дә, Дәрбәнд рајон Мәркәзи китабханада, Үмумрусија «Китабхана кечәси» тәдбир кечирилди. Бу ил аксија, «Китаб улдузлара кедән јол» ады алтында кечирилән Совет Иттифагы гәһрәманы Јуриј Гагаринин космоса учушунун 60 -чи илдөнүмүнә һәср олунмушдур. һәм дә Елм вә Технолокија или олараг да гејд олунур. Китабхана өз сәркисин дә, Елм вә Космос мөвзусунда китаб вә космик кәми шәкилләри илә бәзәмишдир.

Тәдбирдә, Дәрбәнд рајонунун мәркәзләшдирилмиш китабханаларын директору Замир Исајев, Русија вә Азәрбајҹан Јазычылар бирлијинин үзвү, Азәрбајҹан журналистләр бирлијинин үзвү нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли, Дәрбәнд рајонунун мәдәнијјәт, кәнҹләр, сијасәт вә дин шөбәсинин сәдри Сәкинә Сејидова, Дәрбәнд рајону мәдәнијјәт шөбәсинин сәдри Адил Гулијев. Дәрбәнд рајонунун Тәһсил шөбәсинин методисти Низам Һаҹыјев, Дәрбәнд рајонунун мәдәнијјәт, милли сијасет вә дин шөбәсинин баш мүтәхәссиси Максим Кичибәјов вә рајон китабхана әмәкдашлары иштирак едибләр. Тәдбир чох көзәл бир форматда кечирилиб, китабхананын директору Замир Исајев, бу тәдбирин һәр ил үмумрусија аксијасы чәрчивәсиндә, кечирилдијини вә бу ил Совет Иттифагы гәһрәманы, илк космонавт Јуриј Гагаринин учушунун 60- иллијинә һәср олундуғуну вурғулады. Шаирә Зејнәб Дәрбәндли өзүнүн Јуриј Гагарин һаггында ешитдикләрини вә өз «Дағыстаным» шеирини сөјләди. Низам Һаҹыјев космосун о дөврдән, бу күнә кими әлдә етдикләрини вә өз космосла бағлы ушаглыг арзуларыны сөјләди. Сәкинә Сејидова, бу күн кәнҹләрин китаб охума севкисинин азалмасындан вә өз дөврүнүн кәнҹләринин, китаба олан марағындан даныщды. О дөврүн ушаглары китабханалара мүтәддәс бир јер кими бахырдылар. Адил Гулијев өзүнүн орта мәктәбдә вә университетдә охудуғу дөврдә, ушағларын вә кәнҹләрин китаба олан марағындан данышды. Максим Кичибәјов, инди ушаглар китабдан чох сосиал шәбәкәјә бағлы олдуғуну вурғулады. Тәдбир мараглы вә јаддагалан олду.

М. Сејидов

Италија Дағыстанын дүјүсү, ајаггабысы, истихана вә мебели илә марагланмышдыр

Хүсусилә, бу малларын мүмкүн ихрачы мәсәләләри, ДР Ихрачата Дәстәк Мәркәзинин рәһбәри Руслан Абасгулијевлә Русија Федерасијасынын Италијадакы тичарәт нүмајәндәсинин мүавини Александр Марков арасындакы көрүш заманы мүзакирә едилмишдир.

Хатырладаг ки, Кизлјар дүјүсү артыг Авропа Бирлији өлкәләринин базарларына, амма Краснодардакы васитәчиләр васитәсилә дахил олуб. «Инди габлашдырма дүјүнүн бирбаша Авропа өлкәләринә чатдырылмасы үчүн чалышырыг»,-дејә Руслан Абасгулијев билдирмишдир.

Ејни тәдбирләр јени нәслин ајаггабы сәнајеси хәтти үзрә, мебел вә истиханалары үчүн планлашдырылыр. Дүјү хәттиндә бу фикир Дағыстан тәрәфинин тичарәт тәклифи көндәрмәсиндән сонра италјан баггал шәбәкәси «Соор» илә данышыглара башлајачағына сөз верән бир сатыш нүмајәндәси тәрәфиндән дәстәкләнди. Күндәликдә дуран икинчи мәсәлә, дағыстанлы ајаггабы истеһсалчыларынын сифаришлә ајаггабы истеһсал едә биләчәји бөјүк бир италјан ајаггабы шәбәкәсинин ахтарышы иди. «Гејд етмәк истәрдик ки, бу күн мүхтәлиф мағазаларын рәфләриндә тез-тез Түркијә, Чин вә Румынијада истеһсал олунан Италија ајаггабы моделләрини көрә биләрсиниз.

Бу сәбәбдән ајаггабычылар Ассосиасијасы илә көрүшдүкдән сонра онларла португалијалы ајаггабы ширкәтинин ZARA ширкәти үчүн ајаггабы истеһсал етдији заман Португалија ајаггабы кластер моделинин тәтбиг едилмәсинин фајдалы олачағы гәнаәтинә кәлдик, һансы ки, да өз нөвбәсиндә дүнјанын мүхтәлиф өлкәләринин мағазаларында мәһсулларыны сатыр. Ејни перспективләр, италјан дистрибјутор ахтарышынын һәјата кечириләчәји мебел сәнајеси хәттиндәдир.

Истиханалара кәлдикдә исә, кәнд тәсәррүфаты секторунун кифајәт гәдәр инкишаф етдији вә Италија Республикасында истиханаларын сајынын артдығыны гејд етмәк лазымдыр. Бу күн италјан базарында нисбәтән ашағы гијмәтә вә әла кејфијјәтә әсасланан тичарәт тәклифимизин чох фајдалы олачағына әминик»,-дејә Дағыстан Ихрачата Дәстәк Мәркәзинин рәһбәри вурғуламышдыр.

Улдузлара кедән јол

Апрелин 24-дә Дәрбәнд шәһәр Кәнчләр китабханасында. Үмумрусија аксијасы чәрчивәсиндә, «Китабхана кечәси-2021» тәдбири кечирилди. Бу кәнишмигјаслы лајиһәдә, Дәрбәнд шәһәринин 18 сајлы, Мәдәнијјәт вә Сүлһ Кимназијасынын 9- чу синиф шакирдләринин Космос вә Елм дәринликләрини өјрәнмәсинә имкан јарадылды. «Улдузлара апаран јол адлы» китаб сәркиси ичтимаи каинатын кенишлинмәсинә һәср олунмушду. Мәктәбин шакирдләринә, тематик филмләр нүмајиш олунду. «Космос тарихи», «Јерин оғлу» планетләр вә галактикалар һаггында мараглы фактлар изаһ етдиләр. «Китабхана кечәси 2021», илк космик учушун 60- иллијинә Елм вә Технолокија илинә һәср едилмишдир.

Бу космик кечәдә, кәнчләрлә көрүшдә «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин мәдәнијјәт, идман, кәнчләр вә Сијасәти шөбәсинин мүдири Самилә Сирачәтдиновна Нәчәфова, Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабхана системләринин директору Диана Һафизовна Әлијева, Русија вә Азәрбајчан Јазычылар бирлијинин үзвү, Азәрбајчан журналистләр бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли иштирак етдиләр.

Самилә Нәчәфова чох мәналы вә мараглы бир формада, ушағлара китабын Елм вә Космик тәдгигат јолундаки бөјүк ролундан данышды. Онлары Елми фантастикаја јөнәлтмәјә вә хәјалларына чан атмаға сәсләди. Кәнчләр китабханасынын апарычы ишчиси Инара Музамутдиновна Јаралијеваја «Дәрбәнд шәһәр» шәһәр даирәси башчысы Рүстәмбәј Сәдрәтдинович Пирмәһәммәдов адындан сертификаты тәгдим етди.

Диана Әлијева, иштиракчылара Дағыстан Космонавты Муса Манаровун Елм вә Техниканын инкишафында ролуну марагла анлатды. М. Манаровун ады, шәһәримизин күчәләринин бириндә әбәдиләшдирилдијини сөјләди.

Китабхана рәһбәрлији адындан, тематик чыхышлары һазырлајан вә викторинада фәал иштирак едән синиф мүәллими Индира Шаһмәрданова илә бирликдә 9-чу «В» синиф шакирдләринә һәдијјәләр верди вә белә көзәл иштиракларына көрә тәшәккүр етди. Сонда шаирә Зејнәб Дәрбәндли дә, шакирдләрин белә көзәл һазырландығларына көрә тәбрик етди.

Шакирдләрин суаллара фәал чавабландырмалары, ән әсасы да онларын тарихи белә көзәл өјрәнмәләри. Демәк олар ки, инсана руһ вә гүрур верир.

Кәнчләр бизим кәләчәјимиздир. Кәләчәјин нүмајәндәләрини белә фәал көрәндә, инсан һәјата бир даһа бағланыр. Интернетин белә инкишаф етдији дөврдә, китаб охујан кәнчләри көрәндә инсанын ичиндә истәр истәмәз, гүрур һисси ојаныр.

М Сејидов.

ИМӘЧИЛИКЛӘР КЕЧИРИЛИБ

Тәмизлик шәнбәләри

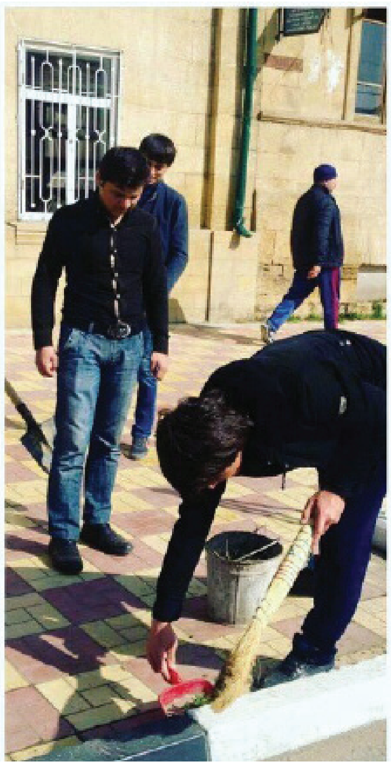

Дәрбәнд шәһәриндә тәмизлик, јашылашдырма вә ағачәкмә мәрһәләләри давам едир. Јахшы әнәнә олан шәнбә имәчиликләриндә идарә вә мүәссисәләрин коллективләри, мәһәлләләрин сакинләри јахындан иштирак едирләр.

Кечән шәнбә күнү кечирилән имәчиликләрдә шәһәрин күчәләриндә тәмизлик ишләри апарылмыш вә онларла бәзәк ағачлары әкилмишдир.

Даһа күтләви вә әмәк нөвбәси Ленин күчәсиндә јерләшән шәһәр мусиги мәктәбинин әразисиндә вә онун кириш һиссәсиндә кечирилмишдир. Имәчиликдә мәктәбин педагожи коллективи, директор Камила Маһмудова башда омагла, мүәллимләрдән Нәсир Шаһмурадов, Назир Смијев, Имам Күлмәһәмәдов, Нәриман Заманов, Абдулһәлим Мәһәммәдов, Анатолиј Русакевич, Арсен Зулфугаров вә башгалары мусиги сәнәтини өјрәтдикләри тәләбәләрлә биркә аһәнкдар ишләмишләр.

Мәктәбин һәјәтиндә вә чыхыш һиссәсиндә бәрпа ишләри көрүлмүшдүр. Сәкиләр ағардылмыш, јашыллыг золағында чыхыш алынмајан јерләрдә јени бәзәк коллары әкилмишдир.

Дәмәк олар ки, имәчиликләр шәһәрин бүтүн күчәләрини вә паркларыны әһатә етмишдир. Бир чох јерләрдә сәрв, шам кими ағачлар әкилмишдир. Јашылашдырма вә абадлыг ишләри шәһәрин дикәр тәһсил очағларында да кечирилиб. Мәктәбләрин коллективләри јашајыш јерләриндә, күчә вә јоллар бојунча јашыллыгларын салынмасында вә тәмизлик ишләриндә фәаллыг көстәрмишләр.

Таһир Салеh

Утерянный аттестат № 0051800131678517 об основном общем образовании, выданный в 2019 году МБОУ Аглабинская СОШ на имя Рагимова Самеда Саламудиновича, **считать недействительным.**

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00349 01 декабр 2016.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды: 29. 04. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №